

בש"פ 553/22 - פלונית,פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 553/22

כבוד השופט ש' שוחט

לפני:

המבקשים:
1. פלונית
2. פלוני

נגד

המשיבת:
מדינת ישראל

בקשת רשות לעורר על החלטתו של בית המשפט
המחוזי ב-ע"ח 18296-01-22 מיום 11.1.2022
שניתנה על ידי השופט ע' אבמן-مولר

בשם המבקשים:
עו"ד יצחק הומינר

ההחלטה

בקשת רשות לעורר על החלטת בית המשפט המחוזי בע"ח 18296-01-22 (השופט ע' אבמן-مولר), מיום 11.1.2022, במסגרת דחה בית המשפט המחוזי את העරר שהגישו המבקשים על החלטת בית משפט השלום בצ"א 44804-07-19 (השופט א' לנג), מיום 4.1.2022, אשר האיר את תפיסת הנכס מושא התביעה בפעם הששית, ב-60 ימים נוספים.

רקע עובדתי

עמוד 1

כל הזכויות שמורות לאתר פסק דין - verdicts.co.il

1. ביום 18.7.2019 תפסה המשיבה דירת מגורים הרשומה על שמה של המבוקשת 1 (להלן בהתאם הדירה או התפוס -המבוקשת) לאור חסד לביצוע עבירות הון וגנבה בידי מורשה על ידי בן זוגה, המבוקש 2 (להלן: בן הזוג), אשר נכון לעת הזו, טרם הוגש נגדו כתב אישום. התפיסה נעשתה באמצעות הטלת איסור דיספוזיציה ועיקול ברישום, אשר חל רק על חלקו של בן הזוג בתפוס (מכוח חזקת השיתוף שבין הצדדים).

2. מאז תפיסת הדירה, הגישה המשיבה מספר בקשות לבית משפט השלום על מנת להורות על הארכת משך החזקת התפוס על יסוד הטענה כי בן הזוג נושא עונש מאסר בארץות הברית והדבר מקשה על ניהול חקירותו לצורך הגשת כתב אישום נגדו. בית משפט השלום האריך את תפיסת הדירה מפעם לפעם, ועררים שהגישו המבוקשים על חלק מהחלטות אלו לבית המשפט המחויזי – נדחו.

כך, ביום 4.1.2022 החליט בית משפט השלום על הארכת תפיסת הדירה בפעם הששית, וזאת לתקופה של 60 ימים נוספים. המבוקשים הגיעו ערר נגד ההחלטה להאריך את התפיסה, בעוד המשיבה הגישה ערר נגד משך ההארכה שאושרה. ביום 11.1.2022 דחה בית המשפט המחויזי את שני העררים, תוך שקבע כדלקמן:

"בוחלתנו נשוא העරר התייחס בית משפט קמא להליכים שהתנהלו ומתנהלים בענייננו של החשוד. בית המשפט נתן דעתו לפועלות המתבצעות לצורך קידום הליך חקירותו של החשוד באלה"ב, וסביר כי לעת הזו יש לאפשר לחידה החקורת להמשיך ולהחזיק בחלקו של החשוד בנכס. בהתייחס לטענות אשת החשוד לפגיעה בKENINA ציין בית משפט קמא כי העיקול על הנכס הוא על חלקו של בן זוגה בלבד, עניין בעל משקל, שכן היחידה החקורת נכונה לאפשר לה למכור את הנכס ולקחת מכיספי התמורה את חלקו של בן זוגה לפחות עתידי. החלטתו זו של בית משפט קמא מאוזנת וסבירה. מחד בית המשפט הורה על הארכת החזקת התפוס, אך מאידך קבע פרק זמן שיאפשר מעקב אחר התקדמות הליך החקירה. בשימ לב לנסיבות כפי שפורטו לעיל, לא מצאתי כי בהחלטה זו נפל פגם המצדיק הטעבות של ערכאת הערעור" (ההדגשה הוספה – ש' ש').

3. על החלטה זו, מיום 11.1.2022, אשר אישרה את הארכת תפיסת הדירה בפעם הששית, הוגש בקשה רשות הערעור שלפני.

טענות המבוקשים

4. המבוקשים טוענים, כי הבקשה מעלה סוגה מהותית בעלת השפעה ממשית על זכויות יסוד, שטרם ניתנה בה הכרעה, וכן הראו שתינתן כזו, על ידי בית משפט זה. לטענתם, יש לקצוב בזמן ובנסיבות את משך החזקת תפוס מכוח העילה הששית שבסעיף 32 לפיקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969 (להלן: הפקודה), שהיא יציר הפסיקה ב-בש"פ 1359/17 מדינת ישראל נ' ברוך (להלן: עניין אלוביץ), וב-רע"פ 4526/18 אלוביץ נ' מדינת ישראל, פסקה 26 (5.8.2018) (להלן: עניין אלוביץ). זאת, בין היתר, משום "שתייה זו בגין שאר עילות התפיסה המוניות בסעיף הנ"ל, לא הוגדרה ונתקצתה בזמן והויצא ממנה כי ניתן לתפוס מכוחה למשך זמן בלתי קצוב". בנוסף, כך טוענים המבוקשים, מדובר בפגיעה בלתי סבירה בKENINA, וכי אין הצדקה להמשיך ולתפוס את הדירה לאחר שעברו מעלה משנהיים וטרם הוגש כתב אישום נגד בן הזוג, ובפרט מקום בו טענות המשיבה חוזרות על עצמן.

5. לאחר שענייתי בבקשתה, באתי לידי מסקנה כי דינה להידחות. כידוע, על החלטת בית משפט מוחזק בערר שנוגע לתפיסה חפצית לא מוקנה ערך בזכות. סעיף 83(ב) לפקודה מורה, כי על המבקש לעורר על החלטה כאמור לבקש רשות לעשות כן מבית משפט זה. מתן רשות לעורר על ההחלטה בית המשפט המוחזק ב'גלאול שלישי', תנתן רק מקום בו מתעוררת שאלה בעלת חשיבות ציבורית או משפטית שחורגת מעניינם הפרטני של הצדדים, למעט בהתקיימן של נסיבות חריגות המצדיקות זאת (בש"פ 6653/21 זברגה נ' מדינת ישראל (13.10.2021); בש"פ 2786/11 ג'ריס נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (17.4.2011).

חרף ניסיונות של המבקשים לשווות לבקשתם נופך עקרוני עניינה בישום הדיון הרלבנטי על נסיבותה. טענת המבקשת לפיה עילת התפיסה הששית שבסעיף 32 לפקודה לא מוקצתה בזמן בעוד העילות המנויות בפקודה מוקצתות בזמן – שגوية. ואפרט.

6. סעיף 23(א) לפקודה מפרט חמישה חלופות שעשוות לשמש מקור סמכות לתפיסה:

"רשי שוטר לתפוס חוץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חוץ נערבה, או עומדים לעבור, עבירה, או שהוא עשו' לשמש ראייה בהליך משפטי בשל עבירה, או שניתן כשכר بعد ביצוע עבירה או באמצעות ביצועה".

לצד זאת, במסגרת עניין ברור, נקבעה עילת תפיסה ששית, לפיה באפשרות המשטרה לתפוס נכסים וחפצים טרם הגשת כתוב אישום, בשווי רכוש הקשור לביצוע העבירה, לצורך חילוט עתידי. עניין ברור נקבע, כי הסמכות לתפיסה "בשווי", לפי סעיף 21 לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000, (להלן: "חוק הלבנת הון") חלה גם על תפיסה לפי סעיף 23(א) לפקודה ביחס לעבירות מסוימת אשר "בעירות מקור" על-פי חוק הלבנת הון. מכאן תחולתן של יתר הוראות הפקודה על חוץ שנתפס בשווי מקוח הפקודה, לרבות סעיפים 33-37 לפקודה. הרחבה זו, לא חלה ביחס לעבירות אחרות שאין מנויות בחוק הלבנת הון, ובכללן עבירות מס "ריגילות" (ראו: בש"פ 333/21 אבו ג'אבר נ' מדינת ישראל, פסקה 39 (18.04.2021)).

7. סעיף 33 לפקודה מעגן את האפשרות לשמר את התפוס עד אשר יוגש לבית המשפט. זאת, בכפוף לכך שאם תוך שישה חודשים כתוב אישום, תחייב המשטרה את החוץ לארם שמננו הוא נלקח, אלא אם תקופה זו הוארכה על ידי בית המשפט (סעיף 35 לפקודה). לצד זאת, סעיף 34 לפקודה מסדיר את סמכות בית המשפט ליתן צו בדבר הטיפול בחוץ שנתפס על ידי המשטרה, במהלך תקופה הביניים, אם הוגשה בקשה של אדם שתובע זכות בנכס או של שוטר.

8. בעוד שנכט תפוס לפי חמישה עילות התפיסה שמנויות בפקודה קשור בקשר הדוק לעבירה או לנסיבות ביצועה, עילת התפיסה הששית אשר התגבשה בעניין ברור מאפשרת תפיסה של נכס שאין לו כל קשר לביצוע העבירה. מכאן השוני, משהו, בתכלויות שעומדות בסיסן עילות התפיסה.

תכלוותהן של חמיש עילות התפיסה שמנויות בפקודה הן אלו: תפיסה למטרת מנעה עתידית של ביצוע עבירות; תפיסה למטרת חילוט; ותפיסה לצורך הצגת החפש כראיה בבית המשפט (ראו: ב"פ 5820/16 שם טוב נ' מדינת ישראל (25.8.2016) (להלן: עניין שם טוב); ב"פ 342/06 חברת לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל (12.3.2006)). לעומת זאת, תכליתה של עילת התפיסה השישית היא הבתחת אפשרות לחילוט עתידי, וכן, "לאין את הרוח הכספי, המהווה מניע מרכזי לביצוע עבירות – תוך לחימה עקיפה בעבירות המקור שהלבנת ההון נועדה להסתיר" (עניין ברוך, בפסקה 4; ראו גם: ע"פ 3390/19 אביטן נ' מדינת ישראל, פסקה 8 לחוות דעתו של השופט מינץ (21.11.2019) (להלן: עניין אביטן)). במובן זה, על אף שלעילת התפיסה השישית יש תכלית משותפת עם עילות התפיסה שמנויות בפקודה (חילוט עתידי), עילת התפיסה השישית שונה מהן, שכן אין בה כדי למנוע עבירה עתידית או אפשרות להציג החפש כראיה בבית משפט, שעה שאין לחפש התפוס זיקה לביצוע העבירה.

האם יש בשוני זה כדי לשנות את מושך החזקת התפוס?

9. המבקשים מבססים את בקשתם לרשوت ערעור ב'גלוול שלישי' על כך שהuilה השישית שהוספה לסעיף 23(א) לפకודה אינה מוגבלת בזמן בעוד העילות שקבועות בסעיף זה מוגבלות בזמן. אני סבור כי טענה זו – שגואה.

ראשית, מושך הזמן בו ניתן להוכיח תפוס בשווי רכוש הקשור ביצוע העבירה, נידון והוכרע כבר בפסקתו של בית משפט זה. בעניין אביטן נקבע, כי החלטות יעשה בתום ההליך המשפטי ולאחר הרשות נאשם שרכושו נתפס לחילוט. בעניין זה נידונה תפיסת רכוש בשווי הקשור ביצוע העבירה. בית המשפט העליון קבע:

"חילוטו הסופי של הרכוש מתבצע בסופו של ההליך הפלילי, לאחר החקירה, לפני הגשת כתב אישום או במהלך ניהול המשפט רשאי בית המשפט להעניק סעדים זמינים, כגון חילוט זמני של רכוש, מתן ערביות, עיקול וכיו"ב. מטרתם של הסעדים הזמינים היא שמירת מצבת נכסיו של החשוד או הנאים ומניעת הברחה או העלמה של רכוש אשר יסכלו את האפשרות לבצע חילוט סופי, ככל שההליך הפלילי יסתתיים בהרשעה" (בפסקה פסקה 9 לחוות דעתו של השופט מינץ).

ראו גם עניין אלוביץ, אליו מפנים המבקשים, שם נקבע כדלהלן:

"האינטרס הציבורי בא לידי ביטוי בפוטנציאלי החילוט והאפשרות לחילוט עתידי של רכוש בשווי. מול אינטרס זה יש ליתן משקל לחלוף הזמן ולפגיעה בקניין הפרטי של המבקשים, והכל תוך בוחנת התפתחות החקירה, הצפי לקיים משפט ולסייעו בהרשעה ובחילוט" (בפסקה 26).

מכאן,ברי כי השאלה העקרונית, שלכאורה מתעוררת בבקשתו, נידונה בפסקה והוכרעה, עת נקבע כי חילוט תפוס בשווי (שחוסה, כאמור, מכוח ההרחבה גם תחת הוראות הפקודה) יעשה לאחר תום ההליך המשפטי שמתנהל נגד האדם שרכושו חולט. עם זה, נראה כי אם תהיה קביעה משפטית חלופה בטרם הרשעה, לפיה השווי הקשור ביצוע העבירה

נמור משוי הנכס התפוס, אזי ניתן יהיה להורות על ביטול התפיסה עוד לפני הרשעה, בהתאם לנסיבות המקרה ובהתחרב בתכלית העילה השישית ובעובדתה שאין לחפש התפוס זיקה לביצוע העבירה.

שנייה, ומעבר לצורך יאמר, כי קביעת מועד אחר, מוקדם יותר, לפקיעת תפיסה לפי העילה השישית, היה מרוכז מתוכן את החלטת ברור. אם תפיסה לפי העילה השישית תוגבל בזמן ותפוג לפני הרשות נאשם בהליך המשפט שמתנהל נגדו, אזי ההחלטה של חילוט עתידי בשווי לא תבוא לידי מימוש, שכן חילוט בשווי געשה לאחר קביעת כי הנאשם מושע, שאז למעשה ניתן לגבות את שרירותו המורשת שלא כדין, בהתאם להחלטת בית המשפט.

שלישית, גם שעילות התפיסה שמנויות בפקודה מוגבלות בזמן (על אף שניתן להאריך את התפיסה בהתאם לפרוצדורה הקבועה בפקודה), בית משפט זה כבר קבוע, כי משך החזקת תפוס תלוי בנסיבות המקרה. ראו, למשל, רע"פ 1792/99 גали נ' משטרת ישראל, פ"ד נג(3) 312 (13.6.1999), במסגרתו נדחתה טענה המערער לפיה המשטרה אינה מוסמכת לתפוס חף שאין בכוונה להגיש קריאה לבית המשפט:

"[...] בסופה של תפיסה, ובכפוף להוראות-החוק האחרות, בית-המשפט הוא שיחליט מה "עשה בחף". ואולם, החוק לא הורנו כי סמכותה של המשטרה עומדת לה להחזיק בחף התפוס עד אשר יוצג קריאה בבית-המשפט. ואפשר כוונת החוק היא להسمכת המשטרה להחזיק בחף עד אשר יוגש קריאה בהליך משפטי, והוא באותו מקרים שבהם העילה לתפיסטה הייתה עילה זו".

10. לאור האמור, אין בבקשתו שלפני כל שאלה עקרונית שמצריכה הכרעה. נוסף על כן, לא השתכנעתי שנסיבות חריגות שמצוות מתן רשות לעורר. הערכאות הנכבדות דלמטה, כפי שעולה מהבקשתה עצמה וכן מהחלטות בית משפט השלום ובית המשפט המחויזי, בנוגע להערכת התפיסהמושא בקשה זו, הקפידו לבחון את פעולות המשיבה שנעשות לשם קידום חקירת בן הזוג, ואישרו את המשך התפיסה רק לאחר ששמעו את טענות הצדדים והסבירו המשיבה בנוגע למאzcים שנעשים על מנת לקדם את החקירה.

לכך יוסף כי, הן בית משפט השלום הן בית המשפט המחויזי הקפידו כי תפיסת רכוש המבוקשת תהיה מידיתית. בגדיר כן, בית משפט השלום קבע כי התפיסה תוארך בזמן קצר יותר באופן ניכר מזה שהתבקש על ידי המשיבה – חדשניים בלבד – אך שתיהיה ביקורת נוספת על התקדמות הליך החקירה, ככל שתתבקש הארכה נוספת בתום תקופת הארכה. משך הארכה זו, כאמור, על ידי בית המשפט המחויזי. כמו כן, נעשהائزון ראוי בין האינטנס של חילוט עתידי במקורה של הרשות בן הזוג לבין הזכות של המבוקשת לקניין, שכן אפשרותה למכוון את הנכס התפוס ולקחת מכספי התמורה את חלקה שלה, שעה שהעיקול מוטל על חלקו של בן הזוג בלבד. בנוסף, ניכר כי בית משפט השלום ובית המשפט המחויזי מפעילים ביקורת שיפוטית באופן עקייבי אחר התפיסה, ודורים ממהisbury להמשיך ולהפעיל מאzcים לשם קידום החקירה.

11. אשר על כן, לא מצאת כי המבוקשים הצליחו להציג על עניין מהותי או על נסיבות חריגות שמצוות דין ביגלגול שלישי.

סוף דבר, הבקשה נדחתה.

ניתנה היום, ה' באדר א התשפ"ב (6.2.2022).

שפט
